

14 ELÄMÄNMENO

Musiikissa vyöryvät kokonaiset mantereet

JARNO HILTUNEN

Jarno Hiltunen

jarno.hiltunen@slpmedia.fi

Jos **Pertti Jalavan** sävellystä *Ajelehtivat mantereet* pitäisi kuvailla yhdellä sanalla, se sana olisi jylhä. Nimensä mukaisesti sinfoniassa kuuli suurten voimien liikkeitä.

Sinfonian kantaesitys sisältyi Kuhmossa keskiviikkona vierailleen Joensuun kaupungin orkesterin ohjelmistoon.

Ennen kuin Jalava lähtee miettimään teoksensa otsikointia, pitää musiikkia olla jo jonkin verran valmiina, ja 5. sinfonia oli jo aika pitkällä, kun sopiva nimi alkoi hahmottua hänen mielensä sopukoissa.

– Sellaisia elkeitä tässä sinfoniasa on, että mistään ihan pienestä ei ole kyse. Siinä oli sellaisia suuria voimavaihteluja, jotka viittasivat johonkin vyöryvään voimaan.

Nimeämisprosessissa säveltäjälle oli juolahtanut mieleen maapallon vaipan päällä kelluvat mantereet ja niitä liikuttelevat voimat.

Vaikka luonnontieteet kiinnostavatkin Jalavaa, sanoo hän, että hänellä ei ole mitään erityistä tietämystä niistä.

– Minä olen tällainen tavallinen taaplaaja, joka on viihdykkeenä kiinnostunut kaikenlaisista tieteistä.

Uusin sinfonia syntyi Jalavan sanoin niin kuin teokset yleensä: Pitkällisten pätkäilyjen seurauksena. Välillä sujuu, välillä ei.

5. sinfonian tekeminen vei aikaa noin vuoden verran, mutta sen ensimmäiset aiheet olivat niinkin vanhoja kuin vuodelta 2012, jolloin Jalava kirjoitti 4. sinfoniaansa.

– Tässä oli joitakin aiheita, joista lähdin liikkeelle, ja siitä se pikkuhiljaa alkoi kasvaa orgaanisesti. Tämä on aina sellaista, että on vaikea sanoa, miten kauan tekemiseen menee, kun teokset syntyvät vähän rinnakkain.

Jos vältetään teoreettista sanas-

Pertti Jalava säveltää mielellään sinfoniaita, sillä ison orkesterin valtava ilmaisuvoima kiehtoo häntä. Orkesterin muodostamassa paletissa riittää värejä hyvin monenlaisten tarinoiden kertomiseen. Orkesteriteoksen suurimuotoisuus ja rajatussa materiaalissa pysyttelevä on Jalavalle sopiva kriteeri nimetä teos sinfoniaksi. Kuhmossa Jalava on käynyt edellisen kerran 2002, kun hänen kamariteoksensa esitettiin Lentua-salissa. Säveltämisen lisäksi Pertti Jalava opettaa rumpujen soittoa kansalaisopistossa Paimiossa.

toa, niin parhaiten Jalavan vävellystyylillä kuvaa hänen oman arvionsa mukaan termi musikanttinen.

– Musikanttisuudella tarkoitan sitä, että teokseni musisoi. Sen on tarkoitus kertoa ymmärrettävillä musikaalisilla keinoilla tarinaa tavalliselle kuulijalle, vaikkakin se on modernia taidemusiikkia.

Kyse on ilmaisukeinosta.

– Ilmaisun pitää mennä perille, eikä siinä ole tarkoitus kikkailua millään teoreettisilla jipoilla. Siinä mielessä yritän tehdä konstailemattoman musikanttista musiikkia.

Aiemmin Jalava on pitänyt jazz- ja blues-vaikutteet tiukasti erillään, ja hänellä on ollut rinnakkaiset tuo-

tannot jazzissa ja konserttimusiikissa – vaikkakin jazzissa on ollutkin jatkuvasti kamarimusiikillisia piirteitä.

– 4. sinfoniassa minä jo pistin jonkin verran jazzia kehiin. Tässä sitä on oikein paljon. Kolmasosa on nimeltään *Panthalassa Blues*. Nimi tulee siitä, että rytmiiikka on ihan bluesia.

Harmoniat ja rakenne eivät kuitenkaan ole mitenkään bluesiin sidokissa.